

ÁLLATVÉDELEM



○○○ A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE ○○○

○○ KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN ○○

IX., Ernő-utca 11–13. sz. Telefon 85–12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. || Előfizetési ára 1 évre 2 korona

III. ÉVFOLYAM

1906. DECEMBER

∴ 12. SZÁM ∴

Az állatok nyelvezte.

Közli: Mark Dezső m. k. állatorvos.

(Folytatás.)

Mivel az állatok megértik egymást és miután értelmiségük annyi jelével és cselekedetével árulják el, hogy ők is megértenek bennünket, nekünk is meg kell találnunk az ember és állat közti lelkinyilvánulások kapcsait.

Am nem a vivisectiók teszik lehetővé az állatok szellemi életének kifürkészését, hanem a mélyebb pszichológiai kutatások; ezt különben a legutóbbi congressuson Verviersben Mesnard tanár is kimutatta.

Egy szaklap az állati élet csodálatos rejtélyeit tanulmányozva, csaknem hihetetlennek látszó eseteket említ fel, melyek a lélekvándorlás tátokzatosságába némi betekintést engednek.

Keleti Alabamában, azon vidéken, hol a gyapotot termesztik, Hovard Ervin nevű 6 éves fiúcska élt, kinek különleges tehetsége abban nyilvánult, hogy lelkével elemezni tudta az állatok gondolatát és kívánságait.

A gyermek úgy külsejére, mint életnyilvánulásaira, szóval minden tekintetben, a más hasonló korú gyermekétől eltérő tulajdonságot nem mutatott; de feltűnő volt mégis, hogy gyakran hosszabb beszélgetést folytatott a tehenek, öszvérek, lovak, kutyák, macskák, juhok és más állatokkal, sőt még a majorsággal is.

Beszélgetésének befejeztével mindig beszámolt atyjának, hogy melyik állat milyen fájdalomról, betegségről, avagy kívánságról panaszkodik.

A fiúcska azért nem tudott soha számot adni a lelkében végbemenő azon mozzanatokról, melyek képezzék tetteit, hogy az állatok gondolkodását és nyelvezetét megértse, mert tehetsége veleszületett.

A benszülött négerék félelemmel és csodálattal adóztak neki. Egyébként azt is észrevették, hogy a gyermeknek e szokaitan tehetsége a korról nem fejlődött, sőt még inkább elenyészni látszott. E kis fiú különben már csecsemő korában is értette szüleit és nővére gondolatát, mert anyja tapasztalata szerint kis fia mindazt megtette, amit csak gondolatban kívánt tőle.

Viszont azt is tapasztalta, ha csak gondolatban is le akarja fektetni és ha ez a gyermeknek nem tetszett, úgy tiltakozó kiabálással ellenkezett.



Éppen olyan érdekesek a gyermek vízióknak nevezhető azon jelénései, melyeket az állatokkal való érintkezésből közölt szülei.

Egy alkalommal amint estefelé szülei a pitvarban üldögéltek, a kis Hovard pedig a földön fekvé, fejét kedvenc kutyáján, Traceon nyugtatta, hirtelen így szólalt meg: «Édes anyám, Trace azt mondja, hogy az öszvér a gabonásban van.» Az anyja, ki már többször tapasztalá, hogy fia, ki az állatokkal beszélgetni szokott, gyakran elmondja, hogy azok mit közölnek vele, — aggodalmasan kérdező férjét, hogy gyermekük elméje nincsen-e megháborodva.

Atyja nem sajnálta a fáradságot, utána nézett az öszvérnek és igazolva találta fiának szavait; az öszvér tényleg a mondott helyen legelt.

Ezen időtől fogva mindig nagy fontosságot tulajdonítottak annak, amit a gyermek elmondott és amit az egyik avagy a másik állattól hallott.

Egy napon a munkától fáradt atya a füben feküdt, miközben a fia azzal a hírrel állt elő, hogy az öszvérnek fáj a térde, mert munkaközben megrándult. Az atya azt felelé, hogy ő inkább elhiszi az öszvérről, hogy csak lusta, és a holnapi munkát szeretné kikerülni, de a fiucska megismételte az előbbi kijelentését, hozzátéve azt is, hogy az öszvér holnap azért nem lesz képes dolgozni, mert a lába a földdel való érintkezésnél nagyon érzékeny.

Mindezek dacára az atya a következő napon munkába fogta az öszvért, de még a délelőtti folyamán annyira megdagadt a térde, hogy az állat gazdája kénytelen volt a szegény párát visszavezetni istállójába, mely eset után több héten át munkaképtelen maradt.

Egy napon beáruhá Hovard kedvenc kutyáját anyjánál, hogy egy idő óta egy másik kutya társával éjszánkánként a juhok megölésében keresik kedvtelésüket. — Az anyja hitt most már fia közléseinek és csakugyan meg is találta az elpusztított juhoknak csontvázát.

Természetesen rögtön meghagyta fiának, hogy figyelmeztesse kutyáját, ha meg nem szünteti az öldökléseket, úgy egy újabb esetről őt magát fogják megölni. — A fiucska azzal a hírrel tért vissza édes anyjához, hogy Trace megígérte, hogy a parancsnak engedelmeskedni fog.

Ellenben a másik kutyát meglepték, amikor ismét bünbe esett és azt meg is ölték.

Midőn a gyermek 5 éves lett, tehetsége elérte a legmagasabb fokot. Az ültetvényesek mindig felkeresték, ha az állatok megbetegedtek. Ilyenkor a gyermek a beteg állat mellé állt, kezét a fejére tette és egész pontossan megmondta, hogy az miben szenved.

Történt, hogy egy bika ingerülten futkosott a réten, mintha veszett lett volna, senki sem tudta megközelíteni.

A gyermek azonban nyugodtan hozzá lépett, megtudakolta tőle baját és megmondta a négereknek, hogy fájdalom okozta a bika vadságát.

Erre a benszülötték lasszók segélyével hatalmukba kerítették a bikát, amelytől annyira félték, és szeged találtak egyik csülkében, mely a behatolási helyen már lobot és üszkösödést okozott.

Ismét egy alkalommal egy értékes lóhoz hívták a kis fiút, melynél az állatorvos nem volt képes a bajt kideríteni. A lótól megtudta, hogy fáj a foga. Kihúzták a fájós fogát és a ló meggyógyult.

Még a vadállatok is félelem nélkül közeledtek a kis fiúhoz, úgy látszik, hogy azok ösztönszerűleg megéreztek, hogy megérti őket.

Valóban csodálatosnak tetszik, sőt hihetetlennek, a gyermek tehetsége.

Shav tanár állítja, hogy mindezeket megfigyelte, és ő maga észlelte, mint tünt el fokozatosan a gyermek különös képessége. Ezek a lelki tulajdonságok csodálatraméltóbbak, mint a villanyosság, a radiumról tett feledezések és a sodrony nélküli táviratozás.

Főleg azért látszik hihetetlen csodásnak, mert figyelmünket az állati lélek nyilvánulásai elkerülték. Nem szabad semmit apriori teljesen negatióba venni, hanem szigoruan és tudományosan mindent tanulmányozni.

Akkor majd fokozatosan mindjobban felismerjük az állatokhoz való anyagi és lelki rokonságunkat; a természet törvényének kellő felismerésével pedig csak gyöngéden és humánitással bánhatunk állattársainkkal.

Ankét a madárvédelem tárgyában.

Nem mulaszthatjuk el, hogy nagy örömmel megne emlékezzünk e lap hasábjain is, arról a nagyhorderejű, úgy gazdasági, mint ethikai szempontból kiváló jelentőségű eseményről, hogy földmivelésügyünk jelenlegi nagy tudású, hazánk gazdasági érdekeit szíven viselő minisztere, gazdasági kulturánk nagy intézője, dr. Darányi Ignác, ismét kezeibe vette Herman Ottó javaslatára hazai madárvédelmünk — az utóbbi években rohamosan fejlődésnek indult — ügyét, azon törekvés és célzat által vezéreltetve, hogy ezt mennél szélesebb alapokra helyezve, annak egész hazánk területére kiterjedőleg, törvényes intézkedésekkel és rendelkezésekkel biztos fejlődési alapot biztosítson és annak gyakorlati megvalósulását, jó példával járva elől, maga az állam, vagyis a földmivelésügyi kormányzat hathatós támogatásával, immár életbe léptesse és fejleszse.

Ezeket az intézkedéseket beszélte meg a november hó 29-ikére egybehívott nagy értekezlet, melyen erdészek, gazdasági akadémiák, egyesületek stb., egyesületünk képviseletében pedig Grimm Gusztáv ügyv. alelnök jelent meg. Azonkívül résztvett dr. Kukuljevic József, az «Állatvédelem» szerkesztője.

Az értekezleten Darányi Ignác személyesen elnökölt és a tanácskozást a következő beszéddel nyitotta meg:

«Tisztelt értekezlet! Mindenekelőtt őszinte köszönetemnek adok kifejezést, hogy olyan nagy számmal voltak szivesek az értekezlet tisztelt tagjai megjelenni. Ez a körülmény is bizonyítja, hogy milyen melegen karolják fel azt az ügyet, amelynek szolgálatába szegődünk. A magyar madárvédelem tárgyában szerencsés voltam már évekkkel ezelőtt kezdeményező lépé-

seket tehetni. De ennek érdeme nem engemet illet, hanem a mellettem ülő tisztelt barátomat, Herman Ottót, az ornithologiai intézet nagyérdemű igazgatóját (Éljenzés), aki figyelmemet e nagy horderejű kérdésre felhívta és aki meggyőzött arról, hogy azok az intézkedések, amelyek e részben eddig az országban történtek elégtelenek, és hogy e részben úgy Magyarországon, mint a nemzetközi téren sokkal messzebb kell menni. De amidőn ő róla megemlékezem, legyen szabad megemlékezni tisztelt kollegámról és barátomról, Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő excellenciájáról is (Éljenzés), aki mint kultuszminiszter behozta az iskolákban a madarak napját. Már pedig a madárvédelem terén messzemenő intézkedéseket tenni, anélkül, hogy a tanuló ifjúságot is megnyerjük, azt hiszem, hogy elhibázott dolog volna.

A földmivelésügyi tárca vezetésében különben is az a nézetem, hogy nekünk egyik főfeladatunk a gyengék védelme és e szerint a programomhoz a madarak óvása nagyon is beleillik, annyival is inkább, mert egyidejűleg ezáltal egy nagy közgazdasági hasznot mozditunk elő. Hiszen ki ne volna köztünk, ki saját tapasztalatából ne tudná, hogy mennyivel több ellensége van a gyümölcsnek, a mezőgazdasági terményeknek most, mint volt, mondjuk, csak a mi gyermekkorunkban. Ennek okait, ha keressük az okok között, ott találjuk a madarállomány megfogyását, a madarak pusztítását. Ezeket az állapotokat segíteni, azt hiszem, hogy nemes törekvés, emberbaráti törekvés és egyszerűen igen hasznos törekvés is. De mielőtt zárnam rövid szavaimat, méltóztatnék megengedni, hogy hódolatteljesen emlékezzem meg ezen értekezleten József főherceg ő császári és apostoli királyi fenségéről (Zajos éljenzés), aki kegyes volt az ornithologiai intézet kérésére, közbenjárásomra megengedni, hogy a Margitszigetet ily célra felhasználhassuk.

Vagyok bátor proponálni, hogy ez értekezletből intézzünk hódolatteljes üdvözlőt József főherceg ő császári és apostoli királyi fenségéhez (Általános helyeslés) és mondjunk hálás köszönetet azon kegyességéért, amelyet a madárvédelem ügye iránt tanusítani méltóztatott. Ő királyi fensége intézkedett, hogy a sziget felügyelője és főkertésze ma délután három órakor, az alsó szigeten, a szigeti lejártnál várjanak és a tisztelt bizottságnak minden tekintetben rendelkezésére álljanak.

A miniszter éljenzéssel fogadott beszéde után Herman Ottó ismertette a magyar madárvédelem ügyének fejlődését, szokatlan melegséggel emelvén ki Darányi érdemeit e fontos közgazdasági akció intézésénél. «Éz a miniszter «ugymond» nem az ugynevezett lentaláló madárvédelmet fogta meg, hanem a gyakorlati térére lépett.» Érdekes volt többek közt Herman Ottónak az a megjegyzése, hogy «Tőlünk egész fajok tűntek el. Az otthonuktól megfosztott madarak elvándoroltak, oly jelenségeket lehetett látni, hogy Olaszországnak csak egy kis piacán egyszerre 100.000 veresbegy került eladásra, potom áron.»

Herman Ottó után Csörgéy Titusz, az ornithologiai intézet adjunktusa ismertette a madárvédelmi intézkedéseket a külföldön, Berlepsch báró világhírű telepén

és hazai földön tett tanulmányai alapján. Bemutatta a tapasztalatilag legjobbaknak bizonyult mesterséges fészekodukat s előadta az e mesterséges fészekodukkal eddig Magyarországon tett tapasztalatokat. Kiemelte, hogy például Chernel István Kőszegen a maga lakóhelyén az odvakkal rövid idő alatt megkészszerzte a hasznos madarak számát. Kukuljevic József dr., Magyar főkertész, Hellebronth országgyűlési képviselő, Pirkner erdőtanácsos, Ormai Kálmán erdőtanácsos, Rónay miniszteri tanácsos, Marossy Ferenc erdőtanácsos, Marossy főerdőtanácsos, Tokaji Nagy László és többek hozzászólása után Herman Ottó különös figyelmébe ajánlotta a miniszternek, hogy a mesterséges fészekodvak gyártása Magyarországon történjék és ez iparág tartassék meg a hazai iparnak.

Az értekezlet a madárvédelmi intézkedések megállapítására szűkebbkörű bizottságot küldött ki, melynek tagjai Herman Ottó elnöklete alatt: Csörgéy Titusz, Chernel István, Plathy Árpád, Tomcsányi Gyula, Vadas Jenő, Teodorovics Ferenc, Hammersberg Árpád, Kukuljevic József dr. és Klement Károly kir. erdősz. és jegyző.

Az értekezletet a miniszter beszéde zárta be.

Délután három órakor az értekezlet tagjai a Margitszigeten az ottani madárvédelmi telepét tekintették meg.

VEGYESEK.

A német birodalom állatvédő egyesületeinek szövetsége f. évi okt. 3—5-ig Nürnbergben tartotta évi közgyűlését. A szövetség 25 év óta áll fenn. Alakulásakor 48 egyesület tartozott a kötelékébe, most pedig 185. A szövetségen kívül álló egyesületeknek száma mintegy 120-ra tehető. A közgyűlés tárgyai között nagy vitát idézett elő az ugynevezett «saktolás» kérdése. Bár a vágás előtt való bódítás barátjai beigazolták, hogy számos városban a zsidó vallású fogyasztók a bódítás után vágott állatok husát minden ellenzés nélkül elfogadják, a zsidó vallású delegáltak nagy része felszólt a bódítással járó vágás ellen, mert ezuton a vallás parancsolta «saktolás» teljesen megszűnnék. Szavazásra kerülvén a sor, a közgyűlés 45 szavazattal 30 ellenében a bódítással való vágás mellett nyilatkozott. A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy kérvénnyel fordul a hatóságokhoz, hogy a bódítással való vágás nem csak a városokban, de vidéken is kötelezővé tétessék. A madárvédelem tárgyában határozat nem hozott, azonban a nagy érdemeket szerzett Berlepsch báró nézete fogadtatott el irányadónak, mely szerint a legsikeresebb madárvédelem a mesterséges odvak elterjedésétől remélhető. A közgyűlés többi tárgyai között érdekes az az indítvány, hogy az állatvédő egyesületek javára tett hagyományok, mint közhasznú célt szolgálók illetékmentesek legyenek. A nürnbergi állatvédő egyesület jelen volt képviselője kijelentette, hogy az ottani állatvédő egyesület javára hagyományok után az illeték rendszerint elengedtetik. Hasonló példát említ egy württembergi állatvédő is. A közgyűlés a teendő lépések alapos előkészítése végett egy bizottságot küldött ki.

A kendermagolaj az állatéldsiek pusztítására előnnyel alkalmazható. Egy német gazda harminc évi tapasztalás nyomán a kendermagolajat az állatok bőrén elősködő rovarok irtására melegen ajánlja mint olyan szert, mely amellett, hogy hatásos, épen nem ártalmas még az olyan állatokra nézve sem, melyek a bekeni testrészeket nyalogatják. A nevezett gazda szerint a kendermagolajjal való bedörzsölés az állatokat az atkáktól is megszabadítja. Kiválóan alkalmas a kendermagolaj a tollas baromfi udvarban az elősdiéktől szenvedő baromfiaknak gyógyítására.

Élő ebek postai szállítása. Posta és távirida rendeletek tára 1906. november 1. 46. szám. keresk. min.-nek 1906. október 20-án kelt 71,578/1906. sz. rendelete:

Az élő ebeket tartalmazó postaküldemények szállításánál tapasztalt nehézségek megszüntetése céljából felhívom a posta és távirida hivatalokat hogy az élő ebeküldemények felvételénél szigorúan a következő szabályokhoz alkalmazkodjanak:

Élő ebet csakis jól lezárt, erős fatartályban szabad postai szállításra elfogadni, amely teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy abból az állat szállítás közben ki nem szabadulhat és hogy abból az állat folyékony váladéka ki nem folyhat. A tartály e célból csak fölül bírhat az állat behelyezésére szolgáló jól lezárt ajtóval vagy tolokával, az erős sodronyrácsoszáttal fedett szellőztető nyílásoknak az oldalfalak felső részén kell alkalmazva lenniök, a tartály fenekéhez pedig az állat folyékony váladékának felszívására alkalmas anyagot kell erősíteni. Ezekon kívül a tartálynak olyan szerkezettel kell bírnia, hogy utközben is lehessen az állatot vízzel ellátni. A tartály terjedelme, ha a küldemény szállítása kizárólag vasuton történik, bármily irányban a 70 centimétert, ha pedig azt részben vagy kizárólag közuton kell szállítani, az 50 centimétert nem haladhatja meg.

A posta és távirida hivatalok a jelen rendeletem második bekezdését írják be a »Postai tarifák és postai szabályzat» II. rész 2.§-ba, mint a 2. pont »Állatok csomagolása» felirású bekezdésének folytatását.

A tehenész tizparancsolata egy francia állatfolyóirat szerint a következő: 1. fejjünk gyorsan, 2. fejjünk ki teljesen, 3. fejjünk mindig ugyanazokban az órákban, 4. fejjünk keresztben, 5. fejjünk szeliden, 6. használjuk mind az öt ujjunkat, nem pedig a hüvelyk és mutató ujjat, 7. fejjünk háromszor napjában, a frisborjas teheneket pedig négyszer, 8. a fejést ne szakítsuk félbe, 9. kezeinket és a tőgyet tartsuk tisztán, 10. fejés alatt a tehen körül teljes csendet és nyugalmat tartsunk fenn.

A budapesti állatkert jelenleg már a télire való rendezkedés képét mutatja. A melegebb égaljat igénylő állatok már csak téli helyükön láthatók, míg a zordabb időjárás iránt edzett állatfajok a szabadban láthatók. A derült és enyhe napokon az állatkertet látogató közönség övönörködhetik a kivétel nélkül jó karban lévő szarvas-félék, őzek, medvék, hiénák, kecske és juh-félék, ragadozó madarak, pávák, kitünő tenyészértékkel bíró fajbaromfi stb. látványosságában, mely állatok jobbra rendes helyükön maradnak. A téli elhelyezésre szol-

gáló épületek közül leginkább látogatottak a viziló tanjája, hol többek között a tapir és zebra is telelnek; az elefánt-ház; a majom-ház; a madár-ház; leginkább pedig a ragadozó emlősök háza, ahol két rendkívül jól fejlett háromhónapos oroszán-kölyök vonzó játéka köti le a közönség figyelmét. A hiányzó téli férhelyek miatt az állatoknak egy része, u. m. tevék, zebuk, stb. a cirkusznak egy istállójában vannak elhelyezve. Az állatkerti nagy tó a közelgő téli időszakban is, mint jégpálya fog szerepelni és a parton álló tágas épületben gondoskodás történt, hogy a korcsolyázók és azok kísérői az eddiginél is nagyobb kényelmet találjanak. Minden előkészület megtörtént arra, hogy a fagy beálltával a jégpálya azonnal megnyitható legyen.

A kutyák szájkosara ne legyen túl kicsiny. A túlszoros vagy szűk szájkosár megkinozza a kutyát, mert megakadályozza abban, hogy nyelvét kilógassa. A kutya nyelve utján izzad, orrán keresztül nem kap elég levegőt és ezért nagy hőségben fuldoklik, ha nyelvét ki nem öltheti és száját ki nem táthatja.

Kalitkában tartott madarak ápolására a legnagyobb gond fordítandó. Az ily állatok életviszonyai oly kedvezőtlenek, hogy csak a legnagyobb figyelemmel és szeretettel lehet némiképen ellensúlyozni a fogságban tartott madarak szenvedését. Ezuttal figyelmeztünk arra, hogy helytelen a kalitkát a teljes napnak kitenni. A madárnak jólesik ugyan a nap, ha azt a szabadban felkeresheti, de ha a kalitka órákig ki van téve a tűző nap sugarainak, úgy hogy a madár a nap heve elől ki nem térhet, ez által oly szenvedést rovnunk reá, mely gyakran betegséget, sőt halált is okozhat.

Időjelző állatok. Az időjárást nagy megbízhatósággal jelzi előre a pók. Ha szél vagy eső készül, a pók hálójának végső szálaít, melyeken a háló csüng, megkurítja. Ha a pók ezeket a végszálakat meghosszabbítja, derült idő várható, melynek tartóságára a szálak hosszúságából lehet következtetést vonni. Ha a pók tétlen nyugszik, ez esőnek a jele; ha ellenben eső közben neki áll a munkának, ez annak a jele, hogy az esőt csakhamar állandó jó idő követi.

Egyesületi hírek.

Országos Állatvédő Egyesület.

IX., Ernő-utca 11—13

Telefon 85—12.

Uj tagok:

Alapító-tag: Kuczky Emil uradalmi tisztartó, 40 koronával.

Családtag: Walter Jánosné, százados neje.

Rendes tagok: Első budapesti kutyanyíró és mosó intézet, Klösz György magánzó, mohácsi Párducz Sándorné sz. Pasotini Mary bárónő, dr. Pajor Ignác igazgató, Tóth Sándorné, főhadnagy neje.

A temesvári Állatvédő Egyesületből.

A Temesvári Állatvédő Egyesület október havi választmányi ülésén Kovácsics Gyula elnöklété alatt tárgyalta a hazai elemi iskolákban közokt. kormányrendelettel meghonosított «Fák Napja» intézmény ügyét s örvendetesen észlelte, hogy a községi, állami s a román. kath. hitfelekezeti iskolák nagyobb részében ezt a napot kellően megtartották. Az egyesület mintegy 40 ifjúsági egylet részére megindította az «Állatvédelem» havi folyóirat járatását s evvel az érdeklődő egyleti tagoknak is szívesen szolgál. A józsefvárosi és gyárvárosi ifjúsági egylet könyvtárának 1—1 példányban B. Büttner Lina «Szabadság földön — égen» című diszkrétvét adományozta, ebben a szerző leírja a «Madarak és Fák Napját.» Elhatározta a választmány, hogy saját költségén 10 darab fészekodút állíttat fel a városi parkokban — egyelőre kísérletezésül, 6 egyleti tag pedig összesen 26 ilyen mesterséges fészket helyez el az odulakó rovarrevő madarak megtelepítése és elszaporítása céljából. Kívánatos volna, hogy a magyar madárvédelem ezen egyik legmodernebb eszközével minél szamosabban foglalkozzanak és a másutt elért szép eredményeket Temesvárott is megközelítsék. Az egyesület a városhoz fordul a köztereknek állatvédelmi figyelmeztető táblákkal ellátásáért, minden jószívű embert pedig figyelmeztet, hogy télen a madaraknak eleséget szórjon. Tihanyi György alelnök előadása után elhatározta a választmány, hogy a Temesvári Vadászegylet öreit jutalmazni fogja. A golya irtása kérdésében s a galamblovó járvány ellen az Országos Állatvédő Egyesülethez és Magyar Ornithologiai Központhoz felír az igazság kiderítése s egyöntetű eljárás végett. (Ausztriában helytartótanácsi rendelettel tiltják be a galamblovóversenyeket s a «Tierfreunde» megrója Magyarországot, hogy még nők is részt vesznek a galamblovósnél.) Három pályakérdést tűzött ki a választmány a január 31-én lejáró állatvédelmi pályázatra. Az iskolaigazgatókhoz oly kérelemmel kénytelen fordulni, hogy a gyermekeknek tiltsa meg a madarakra való parittyázást. Tárgyalták az egyesületi védnök-kérdést is. Végül a Délm. Term. Tud. Társulatnak a beolvadásra vonatkozó ajánlatára kijelentették, hogy be nem ovdadnak, de az összes helybeli kulturegyletek egyesítését (Társadalmi Akadémia) a kulturpalotában, a maguk részéről is a legmelegebben pártolják és támogatják. A választmányba Jaensch Gusztáv helyére dr. Móricz Samut hívták meg.

*

November utolsó szombatján tartotta meg az Egyesület a rendes havi választmányi ülését a városháza nagytermében és pedig ezuttal örvendetesen élénk résztvétel mellett. Kovácsics Gyula elnöklété alatt jelen voltak: Tihanyi György alelnök, Berky Gusztáv, az Orsz. Állatvédő E. tagja, Leyritz Ignác, Cossel Arnold, Krausz Adolf, Drexler Adolf, Gerstl Géza, Holcz György, Schwarz Alajos, Feiler Alfréd, dr. Móricz Samu, dr. Matolay Zoltán, Krämling Károly pénztárnok, dr. Tőkés István titkár vál. tagok és Németh Kálmán vendég. Elmaradását kimentette: Steiner Ferenc orsz. képviselő, alelnök.

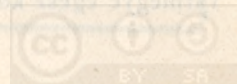
Üdvözölték a napokban megalakult Lugosi Állatvédő Egyesületet; tárgyalták a 18. sz. bérkocsis és a Blum-féle vállalat lovainál észlelt állatkinzásokat s ezeket feljelentik a városi rendőrfőkapitányságnál és felszólalnak a kocsikhoz kötött szarvasmarháknak a városon keresztül üggetése ellen. Az ülés fénypontja az a két nagy vonzerejű és érdekes előadás volt, amelyet dr. Móricz Samu «A mesterséges fészekodvak gyakorlati alkalmazásáról» és dr. Matolay Zoltán a magyarországi «Állatvédelem» 1905. évi szemléjéről tartott.

Dr. Móricz azokat a mesterséges fészkeket ismertette, kihelyezésük, alkalmazásuk és eredményeik fontosságáról szólott szakszerűen, amelyeket az Egyesület legutóbb rendelt meg a baranyakárszi első magyar fészekgyárból s a melyekkel folyó télen a városi parkokban és magánkertekben fog kísérletezni.

Dr. Matolay a gyakorlati állatvédelem mult évi eredményeinek ismertetésével kifejti az állatvédők programját, amely minden felesleges állatkinzás megakadályozásában, a hasznos állatok védelmezésében és szaporításában és az állatok s általán a természet iránti szeretet és a velök való foglalkozás terjesztése által a nemzet vagyonosodását munkálja, a kedélyeket nemesíti és a természettudományi világnézetet terjeszti. — Felemlíti, hogy Frigyes Ágost szász király trónralépte alkalmával általános amnesztiát adott, ebből azonban az állatkinzás miatt elítélteket kizárta. Ismerteti az állatvédelmi törvényhozásban a román jogelvet és az angol-szász-skandináv jogelvet. Előbbi a tulajdonosért védi az állatot, amelyben az állatkinzó kárt tesz s ezért pénzbüntetéssel sújtatik. Utóbbi az állatot önmagáért oltalmazza, mért ez a kinzás által szenved s a védtelen állat kinzója pedig nagy erkölcsi kihágást követ el, miért is testi fenyíték a büntetése. Kiemeli a szegedi állatvédők magas színvonalu közgyűlését, a nők újabban tapasztalható nagy érdeklődését az állatvédelem iránt. Elparentálja József főherceget, a magyar állatvédők főpatronusát és Bornemissa Boldizsárt, a nagy mintaállatvédőt. Részletezi a veszettség ellen az állatvédők részéről tett javaslatokat, ezek: mindenütt egységes eljárás a bejelentési kötelezettség körül és szigorú eb tartási szabályrendeletek és törvények arról, hogy minden eb bejelentendő, nyilvántartandó, adóztaandó és bélyeges nyakravalóval ellátandó, a kóbor ebek irtandók, a kutya faj nemesítendő. Hangsúlyozza az állatvédelemmel való foglalkozás nagy jelentőségét és horderejét az elmék felvilágosítására s a szíveknek minden jó és nemes iránt fogékonnyá tételére; ezért indítványozta és a választmány egyhangulag el is fogadta, hogy az egyházi felettes hatóságokhoz oly kérelemmel fordul, rendelék el, hogy a tiszt. lelkeskedő papság szónoklataiban a népet az állatvédelmi eszmékre figyelmeztesse, tanítsa és nevelje.

Kovácsics elnök méltató és köszönő szavai után a népes választmányi ülés őszinte lelkesedéssel ünnepelte a buzgó és önzetlen állatvédőket, tanulságos és határozó propagandájukért.

Uj tagokul felvették: Kakujay Károlyt, Németh Kálmánt és dr. Mály Dezsőt.



A soproni Állatvédő Egyesület

f. évi október hó 26-án tartotta negyedévi rendes választmányi ülését.

Tárgyai a következők voltak:

1. Másodtitkár felolvasta az utolsó ülésről fölvetett jegyzőkönyvet. Ez a választmány hozzájárulása után hitelesítve lett.

2. Első titkár előadta az utolsó ülés óta történeteket. Ezeket a választmány helyesléssel tudomásul vette.

3. Az elnök lemondásának bejelentését a választmány tudomásul vette és az ügyek vezetésével Hatvan Ferenc tanár, alelnököt bizza meg, akinek elnöklése mellett a választmány a következőket határozta el:

a) Be lesz szerezve 20 darab kétosztályú új madáretető-asztal.

b) Az 1906/7. évi tél folyamán a madárelledel Schaffer József, soproni kereskedőnél lesz beszerezve. Az eddeli Coriáry Béla választmányi tag lesz szíves átvenni és a szükséghez képest, az egyesület által felállított asztalok szíves gondozóinak kiadni.

c) Wachtel Frigyes ur, aki szívességből a könyvtárt kezel, felkérjük, hogy a gyűjteménytár gondozását is elvállalni szíveskedjék, mert a kath. főlelmi iskolai igazgatóság szíves engedélyével ez is az iskola-épületben lesz elhelyezve.

d) Az 1906. évről szóló évi jelentéssel együtt az egyesületnek jelenlegi, magyarul nem tudó néhány tagjának, a «Wiener Tierschutz-Verein»-től kapott német könyvek lesznek megküldve.

Az évi jelentésben újból fel lesz hiva a tagok figyelmére a könyvtárban lévő magyar és német művekre és fel lesznek kérve azon tagok, akik jövőben német állatvédelmi munkákat kívánnak, hogy ezt az egyesülettel közölni szíveskedjenek.

e) Első titkár indítványa folytán a föld mellett tartózkodó madarak számára külön eddel-keverék lesz beszerezve (100 kg.-ként: 20 kg szénamag, 30 kg kendermag, 30 kg gabonafélék és 20 kg egyéb kerti magfélék) és a többiek (cinkék, pintyek, fekete rigó, stb.) számára is más keverék (még pedig 100 kg.-ként 30 kg napraforgómag és 70 kg kendermag).

f) Wachtel F. ur közlése szerint az ó-uszoda környékén a vihar néhány fészekodut megrongált. Ezek ujjakkal lesznek kicserélve.

g) Miután a rendes közgyűlés előtt több ülés már nem lesz tartva, a rendes közgyűlés összehívását az első alelnökre és az első titkárra bizza a választmány.

Rendkívüli közgyűlés összehívását a választmány nem tartja szükségesnek és attól annál is inkább eláll, mert indokolatlan költséget és munkát okozna.

Új „Állatvédő Egyesület” Lugoson.

Lugoson f. hó 19-én d. u. 3 órakor a gimnázium tornacsarnokában alakuló közgyűlését tartotta. Jelen voltak mintegy 160-an.

Tafferner Béla egy rövid bevezetőben oda utalt, hogy a «Tulipán Szövetség» hazánk közgazdasági viszonyainak megjavítására törekszik. Mivel Krassó-Szörény vármegye egész közgazdasága az állattenyésztésre, föld-

mivelésre és gyümölcsstermelésre van fektetve, a Tulipán-Szövetséget nemes törekvéseiben támogatjuk tehát, midőn közgazdaságunk ezen említett ágainak fejlődését előmozdítani igyekszünk. Ugyhiszi nem kell ahhoz bizonyítás, hogy intenzív mezőgazdaságról s egyáltalán tevékeny gazdasági életéről csak ott lehet szó, ahol erős, egészséges, ép és munkabíró állatokkal rendelkezünk. Krassó-Szörény vármegyében e tekintetben nagyon sok a kívánni való. Az a sok elcsigázott, agyongyötört, nyomorékká vert, kiéhezett és lezsarolt állat, melyet mindennap alkalmunk van láthatni, eléggé hirdeti, hogy a nép nem tudja állatait megbecsülni, nem tud velük bánni s hogy nem csak mezőgazdaságunk de egész állattenyésztésünk sikertelenségének legfőbb bajai ebben gyökeredznek.

Statisztikai adatok igazolják, hogy hazánkba évenként 800 millió értékű teher- és igavonó-állatot és 30 millió nyolcszáz ezer korona értékű gyümölcs- és főzelék-félet hoznak a külföldről. Csupán a gyümölcs- és főzelék-félékre külföldrejuttatott pénzünkből főformán egész Krassó-Szörény vármegye lakosága megélhetne. Vármegyénkben a legkedvezőbb természetrajzi viszonyok vannak, a mezőgazdaság, konyha- és gyümölcs-kertészet s az állattenyésztés fölvirágoztatására. És mégis mily szegény ez a vármegye! Kitűnő talajunkban dus legelők díszlenek s a legkülönbébb gyümölcs- és főzeléknek teremnek; sőt vármegyénk rendkívül kedvező déli fekvésénél fogva az ország első gyümölcsstermelő vármegyéje lehetne, mely hazánk nagy részét gyümölcs készletével elláthatná. És mit tapasztalunk? Hogy gyümölcsstermelésünk évek óta a megyei szükségletet is alig fedezi; a kivétel, a vármegye nagyságát tekintve, számba sem vehető. Gyümölcsstermelésünk idő előtt le hull s ami marad, csekély kivétellel, az is férges. A gyümölcsfák tisztogatásával senki sem törődik, rovarvő madarainkat pedig mindenféle pusztítják. Néhány év előtt még itt a temesparti fasorok között késő éjjeli órákig hangzott a fülemülék csattogása; a hajna'í órák pedig a rigók énekétől visszhangzott, ma, — néma minden.

Mindezek eléggé megokolják egy állatvédő egyesület szervezésének szükségét, mert csak ennek segítségével fogjuk tudni elérni azt, hogy madarainkat és hasznos állatainkat a durva és barbár kezektől megtalazzuk. S ugyhiszem, alig lesz itt köztünk valaki, aki meg ne botránkozott volna azokon a kegyetlenségeken és embertelenségeken, melyek utcáinkon minden naposak és amelyeknek szintén véget kell vetni. Mind ezt pedig legsikeresebben elérni vélem társadalmi uton, ha szövetkezünk és nemcsak városunkra, de az egész vármegyére kiterjeszkedő «Állatvédő Egyesület»-et alakítunk.

Következett dr. Kukuljevic József felolvasása, akit az Orsz. Állatvédő Egyesület Budapestről kiküldött. Igen sikerült felolvasásában kimutatja az állatvédő egyesületek nagy erkölcsi és közgazdasági fontosságát s így azt, hogy kulturális fejlődésünkben nagy missziót teljesítenek, miért is azok létesítése semmi esetre sem lehet közömbös reánk nézve. Sikerülten mutatja ki, hogy

egyes madárfajok és állatfajok ma már pusztulóban vannak, sokan ki is pusztultak s ha így folytatjuk az állatok pusztítását, nemsokára kulturális sivatagban leszünk, mint ahogy ez Olaszhon egyes vidékein ma már tapasztalható.

Következett az elnökválasztás. Korelnök: Almássy Andor erdőigazgató. Korjegyző: Tafferner Béla. Közökhajtásra az egyesület megalakítása kimondatott ezen címmel: «Lugos városi és Krassó-Szörény vármegyei Állatvédő Egyesület».

Ezután felolvastattak az alapszabályok, melyek némi módosítással elfogadtattak. Az egyesület Fialka Károly főispánt és nejét: Török Ilona urhölgy öméltóságát kívánta védnökül fölkérni. Tisztviselőknél választattak a következők: Tiszteletbeli elnöknek: Hosszu Vazul dr. püspök öméltósága. Elnök: Almássy Andor erdőigazgató. Tiszteletbeli alelnök: Issekutz Aurél alispán; alelnök: Berecz Gyula kir. tanf. Női alelnök: Asbóth Aranka urhölgy. Főtitkár Tafferner Béla. Titkár: Kátóna József. Ügyész: Fränkl Béla dr. Pénztáros: Löbl Gyula. Választmányi tagok: Bereczky Gyula, Csapkay János, Krausz Vilmos, Séra L. örnagy, Boros János, Marsovszky Árpád, Rosenthal Gyula dr., Szántó Zs. dr., Mauritz Gyöző dr., Eckstein Fülöp, Lukonich L.,

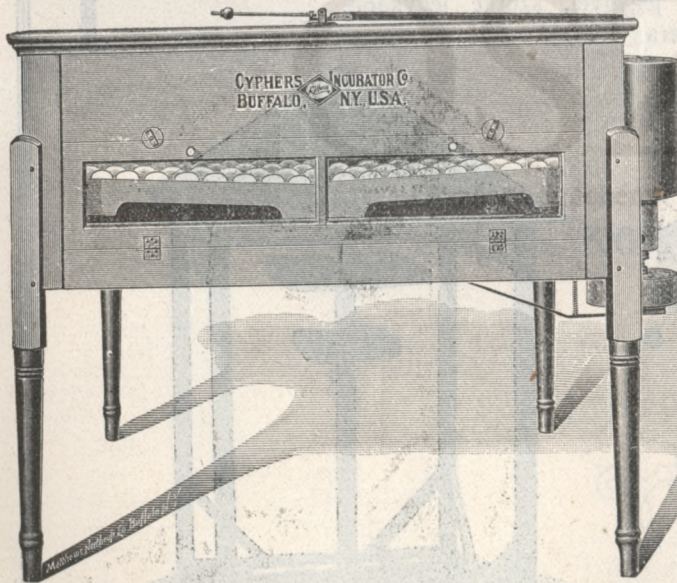
Szöke Dezső, Feldmann Ödön, Prohászka Antal, Zöld József, Huszár I., Földi Jenő, Klein Alfréd, Német István, László Sándor, Knobloch J. Póttag: Kókay Lajos, Jorga János.

Női tagok: Özv. Tóthvárady Andorin, dr. Makay Ágostné, Putnoky Miklósné, Podhrászky Kornélné, Lükő Lajosné, Reitter Rudolfné, özv. Leitner Emilné, Tafferner Béláné.

Ezek után Tafferner Béla indítványára egyhangulag elhatározott, hogy ő exellenciájához dr. Darányi Ignác földm. miniszterhez üdvözlő távirat küldessék.

Ugyancsak az ifju egyesület üdvözlő átiratot kíván küldeni Herman Ottónak és Chernel Istvánnak, hazánk kiváló ornithologusainak. Továbbá az egyesület üdvözlő Grimm Gusztávot, az Orsz. Állatvédő Egyesület érdemekben gazdag ügyvivő alelnökét, aki jelen közgyűlésre több mint 200 drb. munkát küldött kiosztásra. Végül az elnök jegyzőkönyvi köszönetet mond Kukuljevic József dr.-nak érdekes felolvasásáért és Tafferner Bélának az egyesület szervezése körül kifejtett fáradságáért.

Felelős szerkesztő: Dr. KUKULJEVIĆ JÓZSEF.



Cyphers Incubator Társaság Buffalo

(Amerika)

A világ legnagyobb

baromfi-keltető-gép gyára.

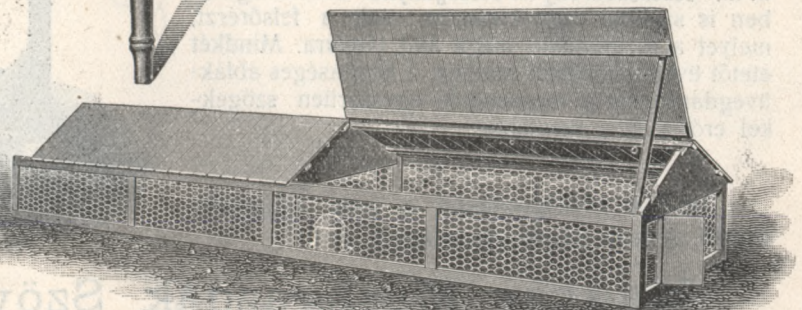
Tíz év alatt több mint 100.000 darab gépet szállított a gyár mind az öt világrészbe.

Kizárólagos vezérképviselőség Magyarország részére Szövetkezetünknel.

A keltető-gép előnye: 1. Hogy bármikor, tehát éppen olyan időben, mikor a fiatal baromfinak magas ára van, állíthatunk elő piaczképes árut.

2. Nincs annyi vesződség a géppel, mint a kolló etetésével és tisztántartásával.

3. A gép megbízhatóbb mint a kolló, mert nem hagyja el a tojásokat.



A „Farbwerke Hoechst“ czég

Galloserin baromfi choleraszéruma

Kovács-féle „Unicum” tyukcsapófészek kizárólagosan. Továbbá baromfi-udvarok, telepek berendezése valamint az összes czikkek a baromfi-tenyésztéshez, ugyszintén a Fattinger húsrostos baromfi eledele és az erőtakarmánygyár orpington melasse rovar és húsrostos baromfi-takarmánya legutányosabban beszerezhetők a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉ-nél Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

IFJ. KUHNEL MÁRTON állami támogatással létesült
ELSŐ MAGYAR FÉSZEKODUGYÁRA
 BARANYA-KÁRÁSZON (u. p. Szászvár)

Szerződésileg kötelezve kizárólag a M. Ornithologiai Központ által megállapított mesterséges fészekoduminták gyártására s ennek fejében a nevezett intézet védőjegyét (M. O. K. betűket) alkalmazhatja készítményein.

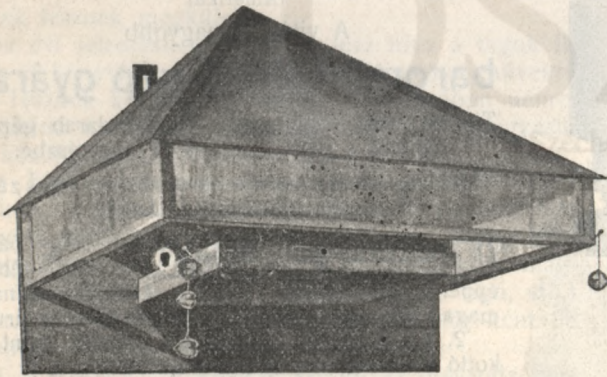
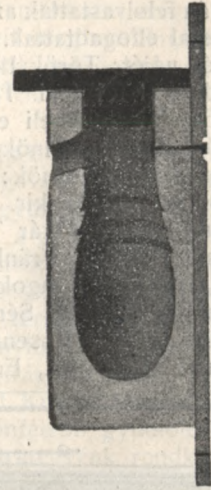
1906-tól kezdve gyártja a mellékelt ábrán látható odumintát **A** és **B** nagyságban (A kisebb, B nagyobb).

A minta: Az összes odulakó **czinegék**, továbbá a csuszka, fakusz, nyaktekercs, kormos légykapó, kerti rozsdafarku és a kis fakopáncs számára.

B minta: Különösen a **szénczinege**, továbbá az **A** mintánál felemlítettek számára is.

Mindkét minta szerszám nélkül leemelhető fedéllel készül. Legcélyszerűbb $\frac{2}{3}$ rész **A** mintát és $\frac{1}{3}$ rész **B** mintát beszerezni.

Készülnek ezenkívül tágnnyilasú odvak is **C** jeggyel, szürke légykapó, házi rozsdafarku és fehér barázdabillegető számára.



Téli etetőket is készít a gyár 2 mintában, u. m.: **etetőszekrény** és **etetőgunyhó**. Utóbbi egészben is szállítja vagy kívánatra csak a felsőrészt, melyet a megrendelő maga állít lábakra. Mindkét etetőt üvegezés nélkül szállítja, a közönséges ablaküvegdarabokat a megrendelő egyszerűen szögekkel erősítheti a keretekbe.

Bővebb felvilágosítással a gyár árjegyzéke szolgál. A fent jelzett gyártmányok a



Magyar Mezőgazdák Szövetkezetében

is megrendelhetők.